

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček, račun: štev. 24/12410

Leto VIII. - Štev. 14

Gorica - 5. aprila 1956 - Trst

Izhaja vsak četrtek

PILATUŽI HREPENENJE PO SVOBODI

V slovenskem narodnem izročilu poznamo Poncija Pilata kot Pilatuža, to je moža, ki hoče svojo osebnost krivdo zvrniti na druge in si zato umije roke. Pilatuž nam je zato človek brez poguma in brez osebnosti.

Da imamo take »Pilatuže« tudi v modernem času, smo vsi vedeli, a da jih je toliko in da se bodo sami razgalili, to se zdi nadse čudno. Povejte: Hruščev, Ulbricht, Rakosi, Bulganin, Vorosilovi in drugi, ali niso to moderni Pilatuži v polnem pomenu besede? Saj so sami priznali: Čistke, ki jih je povzročil pokojni Stalin, so bile nedolžne žrtve in poleg njih še stotisoči, milijoni drugih nepoznatih ljudi. Res trdijo, da je to zakrivil Stalin. Toda Stalin je bil le eden, njegovih pomagačev pa je bilo na desetine in na stotine: Malenkov, Hruščev, Višinski, Vorosilov, Molotov itd. vsi, ki danes dolžijo Stalina, so delali z njim deset, dvajset, trideset let, so skupaj z njim obtoževali žrtve, jih obsodili, preganjali, streljali. Danes sami priznavajo, da so bili nedolžni, takrat pa niso imeli poguma niti toliko, kolikor ga je imel Pilat, ki je vsaj skušal Jezusa rešiti. Oni so vsi molčali, dokler je bil diktator živ, sedaj pa vpijejo in mu trgajo krinko, katero so mu sami pomagali nadeti: mu rušijo oltar, na katerega so ga sami dvignili. Umivajo si roke, ti moderni Pilatuži. Mislijo, da se bodo oprali, da jim bo človeška sodba prizanesla, da ne bo njihove pomislil, da so sami prav tako so krivi diktatorjevih zločinov kot on, po znanem pregovoru: »Kdor krade in kdor žakelj drži, sta oba tata«. Danes vsi ti ljudje hite obtoževati pokojnega diktatorja, ki se ne more več braniti. To je njih stara taktika, ki so se pri nas posluževali tudi med zadnjo revolucijo: na mrtve, ki se niso več mogli braniti, so metali krivdo za lastne neuspehe in zločine. Tudi če bi danes Stalin vstal od mrtvih in bi se mogel braniti pred CK ruske partije, ali bi ne bral podobnih levitov Hruščevu, Mikojanu, Vorosilovu, Serovu, Ulbrichtu, Rakosiju in vsem ostalim, kakor jih berejo sedaj oni njemu? Dejal bi jim: »Skupaj z mano ste tudi obtoževali, sodili in ubijali, ničvredni hlapci in strahopetneži. Koliko si jih, brez mojega povelja, iz same prevelike uslužnosti, pobil ti, Hruščev, med tvojimi Ukrajinci? In ti Serov na Poljskem, pa ti Ulbricht na Nemškem? Vaše roke so prav tako krvave, kot so bile moje, samo da ste se vi izkazali še za podle hlapce, ki ste mi živemu lizali škornje, sedaj mrtvega pa me dolžite tudi za svoje lastne zločine.« Tako nekako bi se zagovarjal Stalin, če bi sedaj vstal od mrtvih. In prav bi imel!

Po zadnji vojni so poleg Hitlerja obdolžili krivde za njegove zločine več njegovih bližnjih pomagačev; nekatere so pobesili, druge obsodili na dolgoletno ječo. Nekateri so se sedaj zaprti. Kaj so ti nacistični kolovodje zakrivali hujšega kakor sedanji sovjetski tožniki Jožefa Stalina? Samo to, da niso utegnili zmetati vso krivdo na mrtvega Hitlerja, ali pa da niso bili tako podli. Zato, tovariši, ne samo Stalin, tudi vi ste sokrivi vseh zločinstev, vsega gorja, vseh nedolžnih žrtv in z vami je skrivna partija. Obtožba Stalina je obtožba vas samih, vaše partije, vašega režima.

Po 27. juliju 1943, ko je padel

Borba za Ciper

Grški kralj Pavel je v prestolnem govoru ob otvoritvi novega parlamenta izjavil, da je grško ljudstvo enodušno povezano s ciprskimi bojovníki. Izrekel je veliko priznanje nadškofu Makariosu, ki so ga Angličje deportirali na Sejšelsko otočje v Indijskem oceanu, ter nato obžaloval, da so nedavni dogodki prizadeli staro prijateljstvo grškega naroda z Veliko Britanijo ter skalili grško-turške odnose.

Kralj je vendar potrdil, da gleda njegova dežela še vedno na atlantsko zavezanost kot na največje jamstvo grške državne varnosti. Rekel je tudi, da goji prijateljske odnose s sosedno Jugoslavijo.

Tudi novi grški primas je v govoru, ki ga je imel ob ustoličenju, povedal, da spremlja grška pravoslavna cerkev boj domoljubov na Cipru s spoštovanjem in ganjenostjo.

Na Cipru samem se medtem nadaljuje borba grških nacionalistov proti Britancem in ne mine dan, da bi ne prišlo do kakih incidentov in spopadov.

Zedinjenje Maroka

General Franco je v Madridu izjavil nekemu ameriškemu časnikarju, da se njegova vlada pripravlja na priznanje neodvisnosti Maroka. V špansko-maroškem sporazumu pa ne bo določbe o medsebojni odvisnosti, kot so jo uvedli Francozi. Maroko — je pojasnil španski državni načelnik — bo dobil svojo neodvisnost in enotnost z ukinitvijo španskega področja. To bo privedlo do mirne upravne ureditve položaja v severni Afriki. Severna Afrika je po Francovi sodbi hrbtenica Evrope in njena varnost je vprašanje življenja ali smrti tudi za Evropo.

Ameriški Slovenci Gronchiju

Ko se je predsednik republike Gronchi prejšnji mesec mudil na uradnem obisku v ZDA, so mu ameriški Slovenci, po dnevniku »Ameriška domovina«, poslali spomenico, v kateri prikazujejo žalosten položaj slovenske manjšine v Italiji.

V pismu pozivajo predsednika, naj pripomore k temu, da se da Slovincem v Italiji popolna možnost za gojitev in razvoj etnične individualnosti, kot predvideva italijanska ustava. Kot eno glavnih omenjajo amer. Slovenci vprašanje šol, ki doselej še niso uzakonjene. S tem v zvezi pristavljajo tudi, naj se zdaj obstoječe šole ne smatrajo kot zaključna stopnja v razvoju slov. šol, temveč naj se po potrebi ustanovijo še druge šole, n. pr. v Gorici nižja industrijska strokovna šola (Scuola d'avviamento industriale).

Nadalje omenjajo, da bi za obstoj manjšine bil nujno potreben poseben zakon, na osnovi 6. člena ustave in norme X transitornih in končnih določb ital. republike. Tak zakon bi moral vsebovati tudi naslednje točke: prepoved hujškanja k narodnostnemu sovraštvu; zagotovitev slo-

Mussolinijev režim, sem videl moža, kako je šel in podrl liktorski snop sredi vasi: »Sam sem te postavil in sam te porušim.« Tudi o vašem režimu smo trdno uverjeni, da dočakamo še dan, ko bo doživel isto usodo: sami partiji bodo rušili spomenike ne samo Stalina nego tudi Lenina in Marksa in vsega svetovnega komunizma. Zakaj Pilatuži ne morejo dolgo obstati.

venskega zastopstva na prefekturah, šolskih proveditoratih in na vseh periferičnih uradih drž. uprave; pravico do podpore za vzgojne, kulturne, socialne in športne organizacije; pravico do slovenskih imen otrokom. —

Ameriškim rojakom smo za pozornost hvaležni in upamo, da njih glas ne bo zadel na gluha ušesa.

Ukrajinski pozdrav Hruščevu

Ukrajinski begunci v Veliki Britaniji bodo 18. aprila, ko bosta Hruščev in Bulganin prispela na uradni obisk v London, ves dan molili in se postili. Na rokavih bodo nosili žalne trakove vseh deset dni, ko bosta tam navzoča sovjetska prvaka, katerih eden — Hruščev — je Ukrajinec. Nadalje bodo begunci ves ta čas delali molče, da bodo s tem izrazili svojo žalost in zgražanje nad uradnim obiskom Hruščeva in Bulganina.

Ukrajinski voditelji v Veliki Britaniji so poudarili, da so sprejeli ta sklep, ker je omenjena dvojica odgovorna za najbolj krvave zločine nad nedolžnimi ljudmi ter za uničenje ukrajinske neodvisnosti leta 1921.

Diplomati v zadregi

V Parizu obstoja tako imenovana Mednarodna diplomatska akademija, v kateri so včlanjeni navadno vsi člani diplomatskih zastopstev v francoski prestolnici, tako vzhodni kot zahodni.

V okviru tega društva je imel Titov poslanik v Franciji dr. A. Bebler 24. januarja predavanje o osvobodilni borbi v pretekli vojni. Govoril je o sedmih Titovih ofenzivah in o silnem napredku, ki ga je Jugoslavija dosegla v letih po vojni. Seveda je hvalil tudi tamkajšnje »demokratske« ustanove in novo svobodo.

Sestanek je vodil grški poslanik pri francoski vladi. Predavanja se je udeležilo tudi nekaj jugoslovanskih političnih emigrantov. Eden izmed njih se je oglašil ob koncu Beblerjevega predavanja k besedi in jo seveda tudi dobil. Med drugim je povedal tudi tole:

»Kakšno svobodo in demokracijo uživa Jugoslavija? Drago nam bo, če nam govornik obrazloži; vse, kar je pa povedal, je laž. V Jugoslaviji

Stroški za jugoslov. vojsko

Jugoslovanski obrambni minister Gošnjak je v zvezi skupščini v Beogradu povedal, da bo Jugoslavija letos znižala stroške za svoje oborožene sile zaradi zmanjšanja mednarodne napetosti in zaradi spremenjenega vojaškega in političnega položaja v državi. Rekel je, da Jugoslavija ne pripada nobenemu bloku, vendar je zaradi tega ni mogoče šteti med nevtralne države. Glede ameriške pomoči je minister izrekel upanje, da jo bo Jugoslavija dobivala tudi letos. Pritožil se je, da se je ta pomoč leta 1955 zmanjšala skoraj za polovico v primeru z letom 1954.

Spaak v Jugoslaviji

Belgijski zunanji minister Spaak bo 7. aprila prispel na obisk v Jugoslavijo, kjer bo imel razgovore z vladnimi zastopniki. Spaak je eden največjih pobornikov za združene evropske države. V Jugoslaviji se bo zadržal deset dni.

Volitve v Gorici

Notranje ministrstvo je izdalo odlok, po katerem se bodo upravne volitve vršile po vsej državi 27. maja t. l. Izjemo tvorita le goriška pokrajina in dežela Val d'Aosta, kjer bodo volitve menda v zgodnji jeseni.

obstoja policijska diktatura, ki slovi na tajni policiji in na stotinalih koncentracijskih taborišč...»

Še preden je svoje pripombe in vprašanja končal, ga je predsednik sestanka vprašal, če je diplomat. Odgovoril je, da ne. Predsednik mu je nato dejal: »Za vas tu ni mesta!«

»Smatram, da zame tu v resnici ni mesta, ko branite državo diktature in tiranijo komunistične vlade Tita in vse njegove zločine!« je odgovoril jugoslovanski politični emigrant in zapustil dvorano.

O tem dogodku so poročali naslednji dan vsi francoski prestolniški listi, na veliko nevoljo diplomatov, prav posebej Titovega.

Združena Evropa

V Stresi so na velikonočni ponedeljek izobesili in blagoslovili zastavo Združene Evrope. Zastava ima na plavem polju v krogu 12 zlatih zvezd. Evropsko zastavo so najprej izobesili v Strasburgu 13. decembra 1955. In 22. marca letos na parlamentu v Bonnu. Sedaj pa v Italiji.

Velika noč po svetu

Velikonočni obredi

So se letos povsod vršili po novih predpisih in povsod ob obilni udeležbi vernikov. Prej so nekateri z veliko zaskrbljenostjo čakali, kako se bo ta novost obnesla, a po izredni udeležbi vernikov so vsi Bogu hvaležni za to spremembo. Le v deželah, kjer ni bilo velike priprave na obrede je ljudstvo polnilo cerkve vse tri zadnje dni velikega tedna in jim sledilo z živim zanimanjem. Kako je moralo biti pa še v Franciji, Nemčiji, Belgiji in drugod, kjer je bila liturgična priprava zelo natančna.

V Rimu so pri vseh obredih bile cerkve polne in obisk sv. zakramentov izreden. Nek dušni pastir se je izrazil, da v vseh zadnjih desetih letih skupaj ni bilo toliko udeležbe in toliko obhajil za veliki teden kot letos. V cerkvi sv. Petra je bilo pri obredih nešteto tujcev vseh narodnosti in vsak jih je spremljal s knjižico v roki, seveda tiskano v svojem jeziku. Že iz tega je razvidno, kako so med raznimi narodi izvedli priporočilo sv. očeta, naj se verniki pouče o sv. obredih.

Tudi iz Slovenije prihajajo poročila, da je bila udeležba vse dni zelo številna in prav tako tudi obisk sv. zakramentov.

V Jeruzalemu so praznovali velikonočne praznike pod toplim pomladnim soncem. Tisoč pet sto katoličanov iz vseh krajev sveta je prisostvovalo velikonočni sv. maši, ki jo je daroval v cerkvi božjega groba v Jeruzalemu patriarh latinskega obreda Alberto Gori. Navzočih je bilo tudi 12 viteзов iz Svete dežele.

Res hvala Bogu za to obnovo, saj se je tako dalo ljudem možnost, da so se lažje udeležili sv. obredov, ker jih v jutranjih urah zadržujejo delo in opravki. Marsikdo je na velikonočni praznik rekel, da je letos šele spoznal, kako lepi so sv. obredi in kako srečen je človek, če v njih svojo vero doživlja.

V MILANU

V Milanu je prijetno pomladno sonce še povečalo prazniško razpoloženje. Na veliko noč opoldne je milanski nadškof msgr. Montini blagoslovil tri tisoč golobčkov, predno so jih izpustili, da ponesejo simbolično voščilo miru preko Italije. Nad 400 tisoč oseb je zapustilo lombardsko prestolnico, da preživi velikonočne praznike na deželi, ali pa pri sorodnikih. Stevilne so bile v teh dneh tudi turistične skupine iz tujih dežel, ki so obiskale glavna mesta Italije. Italijansko-francosko mejo je prečkalo nad 4000 avtomobilov in 200 velikih korier.

Na otoku Capri in na Ischia pa je bila temperatura tako visoka, da so nekateri vročekrvni turisti že začeli s prvimi kopelmi v morju.

Amnestija na Madžarskem

Po poročilih z Dunaja je madžarski nadškof iz Egerja poslal vladi v Budimpešti prošnjo, naj izpusti katoliške duhovnike iz zaporov. Prošnji je priložil seznam vseh duhovnikov, ki so jih komunisti zaprli ali so drugače izginili v povojnih letih. Nadškof je opozoril vlado na žalostno dejstvo, da je danes na Madžarskem, ki je skozi in skozi katoliška dežela, najmanj 30 odstotkov župnij brez duhovnika.

Madžarski begunski duhovnik Vecsey je v neki ameriški reviji objavil članek, v katerem zatrjuje, da je kardinal Mindszenty še vedno zaprt. Naznanilo budimpeštanske vlade, da je bil kardinal izpuščen na svobodo, je bilo le prevara za zunanji svet. Mindszenty je zaprt v nekem starem gradu v bližini jugoslovanske meje. Za tovariša v internaciji so mu dali nekega starejšega duhovnika. Grad stražijo številni agenti politične policije.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

Velikonočno voščilo sv. očeta

Kot je bilo napovedano, je sv. oče na veliko noč opoldne govoril in podelil blagoslov vsej človeški družini z balkona na pročelju cerkve sv. Petra. Trg pred cerkvijo je bil poln Rimljanov in romarjev iz vsega sveta. Nešteto radijskih in televizijskih postaj je bilo povezanih z Vatikanom, tako da so prejeli voščilo in blagoslov sv. očeta res vsi, rimsko mesto in ves vesoljni svet.

Sv. oče je v svojem nagovoru želel, da bi bile njegove besede povabilo vsem narodom, ki Kristusa ne poznajo, da jih odrešilno Kristusovo delo doseže; vsem onim, ki hočejo izbrisati Njegovo ime iz src in vsem onim, ki se jim vera maje ter jih mamijo svetne dobrine.

Nato je sv. oče pojasnil, da mora biti naša vera dejanska in ne sme obstojati le v zunanosti, da naj oznanja neko solidarnost med vsemi

in da naj pospešuje delo in napredek človeštva. Ljudje, ki se zadovoljijo s takim krščanstvom in ne pomagajo Cerkev v njenih bojih za duhovno vrednote, večajo zmešnjavo in sodelujejo s sovražniki Kristusovimi. To so vsi tisti kristjani, ki zaslepljeni ali terorizirani, sodelujejo z gibanji, ki hočejo materialni napredek, a se odpovedujejo vsem nadnaravnim načelom vere in vsem naravnim človeškim pravicam.

S tem je sv. oče zopet obsodil brezbožni komunizem in vse, ki mu na katerikoli način pomagajo in z njim sodelujejo.

Potem je sv. oče povedal, da je Cerkev edina varovalka božje resnice in spomnil vse, naj nove pridobitve, zlasti atomsko energijo uporabijo za take namene, da bodo v korist človeštva, ne pa v škodo in pogin. Končal pa je s pozdravom romarjev v različnih jezikih.

PODIRANJE BAJKE O STALINU

Tisti, ki so Stalina sami trideset let najbolj malikovali ter ga svoje- ni v tujem proletariatu vsilili za več ko boga, ga zdaj s prav tako verno brisajo iz zgodovine. Z neverjetno naglico podirajo bajko o njegovi nezmotljivosti, vsevednosti, vsedobrotnosti in genialnosti.

Skoraj mesec dni po moškavskem kongresu so v Sovjetski zvezi uradno molčali o silovitem napadu, ki ga je na pokojnega diktatorja sprožil njegov naslednik in dolgoletni pajdaš v zločinu, Hruščev. Pač pa je Hruščev svoj govor sam spravil v roke ameriskemu veleposlaniku v Moskvi, da se je o njem najprej lahko razpisal zahodni nekomunistični, za njim pa tudi partijski tisk.

Pretekli teden pa se je začel tudi v Sovjetski zvezi uradni naskok na bajko o Stalinu, ki je bila doslej svetovnemu komunizmu sveto pismo. Partijsko glasilo »Pravda« je priobčilo dolgo razpravo, v kateri je Stalina obdolžilo zaverovanosti vase, spodbujanja k oboževanju lastne osebnosti, samohotnosti in samopašnosti v politiki, gospodarstvu in kulturi. Proglasilo ga je za škodljivca partije in države ter mu obesilo na hrbet napake, zagrešene v vojni in drugod. Pripisalo mu je tudi krivdo za zločine Berjave politične policije; skratka za vse, kar je bilo po Leninovi smrti v Sovjetski zvezi takega, kar zdaj trenutno velja za slabo in škodljivo, čeprav je bilo tedaj, ko se je godilo, povsem pravilno, za državo in ljudstvo dobro, kakor so to še včeraj govorili tisti, ki danes Stalinovo delo razglasajo za zločin.

Stalinove slike in kipar so začeli izginjati iz javnih prostorov in iz zasebnih stanovanj. Napovedujejo, da bodo tudi njegovo truplo prav v kratkem času vzeli iz grobnice na Rdečem trgu v Moskvi, kamor so ga pokopali poleg Lenina ter ga poprej najskrbneje balzamirali, da bi ostal za stoletja malik komunizma. Zagrebi ga bodo skoro gotovo kam, kjer ne bo nihče vedel zanj. Na obletnico njegove smrti je bila grobnica zaprta za vsak obisk.

Neuradno so njegovi nekdanji prvi oboževalci že vrgli v svet tudi novico, da je bil pokojni diktator tudi navaden morilec. Sam naj bi bil namreč ustrelil svojo drugo ženo, Nadeždo Alilujevno, in sicer v političnem sporu.

Dovčerajsnje »sonce človeštva«, »vodnik narodov«, »veliki up bodočnosti za sveto«, »genialni strateg« ter »najskrbnejši varuh dediščine Marksa, Engelsa in Lenina« je danes že uradno proglašen za izdajalca Leninovih zamisli, za vojaškega šušmarja, za škodljivca proletarskega gibanja in — ne bo dolgo — za navadnega morilca.

Sedanje sovjetske mogočnike žene k temu podiranju Stalinove osebnosti in njegovega dela najprej zavist, ki jo vedno čutijo poniglavi nasledniki sprčo prednika, ki jih je prekašal, četudi v slabem. Drugi vzrok je strah, da se ne bi kateri izmed njih polakomnil in polastil podobne oblasti; temu je treba vzeti pogum s posmrtnim ubijanjem pokojnega samosilnika. Tretje je taktika, ki naj zahodnemu svetu vzbudi videz,

da je bil vsega kriv Stalin in da se je v sovjetski politiki zdaj mnogo spremenilo. Stalin je bil vojni hujšak, netilec svetovnega prevrata in vojni, njegovi nasledniki pa so krotke ovce, s katerimi se ni nevarno objemati. Stalin je bil diktator, oni so demokrati, ali pa še bodo. Vse to naj, ob spretni propagandni pomoči sopotnikov raznih titovcev in novolarjev, po vsem svetu služi uspavanju svobodnega človeštva, da ne bo več videlo nevarnosti svetovnega komunizma ter rdečega imperializma.

V resnici se v Sovjetski zvezi ter v dolgoročnih ciljih komunizma ni spremenilo nič. Sovjetsko ljudstvo in podložniški narodi morajo navzlic navidezni »odjugi« trpeti še dalje vso duhovno in stvarno stisko, ki jo prinaša ta nečloveški sistem. Hruščeva je prav tako nevarno kritizirati, kakor je bilo Stalina. Dogodki v Gruziji pričajo, da Stalinovi

nasledniki prav tako brezobzirno zatirajo vsak poskus svobodnega izražanja ljudskega mnenja ali nesoglasja z režimom. Komunisti v Sovjetski in po vsem svetu morajo prav tako kakor pod Stalinom tudi danes verjeti in vpiti, da je belo tisto, kar je bilo še včeraj črno; vse na zapoved partije, ki ima še vedno v rokah vso oblast. Meje v raj komunizma ter iz njega so še vedno zaprte prav tako neprodušno kakor so bile pod pokojnim tiranom. Hruščev in Bulganin prav tako pustita svoje ljudstvo stradati, da lahko kopičita atomske bombe za cilj, ki je isti, kakor je bil Stalinov. Diktatura »kolektivnega vodstva« se bo izkazala za prav tako trdo, prav tako nečloveško in v vsem prav tako dosledno in neodjenljivo, kakor je bila zdaj uradno obsojena diktatura ene osebnosti.

To je edina neizpodbitna resnica pri vsem vpitju o podiranju Stalinovega mita, ki ni drugega kakor zgolj eno orodje v neizčrpni zakladnici komunistične taktike in dialektike.

Spomini na sovjetska taborišča

VERSKO ŽIVLJENJE V TABORIŠČU

Duhovniški apostolat v taborišču je skoro izključen. Ko se kaznjenci vračajo v barake, trudni od dela in dolge poti, je njihova edina in najbolj iskrena želja, da čim prej pridejo do čeprav trdega lesenega ležišča, kjer bi stegnili svoje pretrujene ude. Celo ob nedeljah »dan počitka«, nas niso nikoli pustili pri miru. V takih okoliščinah ljudje seveda niso mogli misliti na kaj drugega, kakor kako bi nasitili lačne želodce.

Lakota v taboriščih je res huda zadeva: v človeku zamori sleherni čut človečnosti, da izgubi smisel za vse. Zavoraži krivični sistem, ki ga trpinči, ogorčen je, razdražen, zagrenjen, obupan. Z grozo gleda, kako mu brezplodno minevajo najlepša leta. Ko bo odslužil svojih 25 let kazni, bo star, onemogel, njegovo življenje bo brez koristi, končano.

Skrajna razdražljivost izključuje vsako možnost verskega zbližanja. Med maso kaznjencev se sicer še najdejo starejše osebe, ki molijo, se tudi javno pokrižajo in opravljajo svoje molitve na kolenih. To so katoliki, pravoslavni, muslimani — a jih je malo. S temi je še mogoče govoriti o veri, jih vzpodbujati in tolažiti. Zanje čase se nam je posrečilo spraviti skupaj posamezne skupine Poljakov, Litvanov in drugih; darovali smo celo sv. mašo. Toda približati se veliki masi kaznjencev, ki niso še nikdar nič slišali o veri, je pa docela izključeno.

ZARJA UPANJA

Meseca marca 1955 sem zvedel, da sem vpisan v seznam tujcev za izselitev v domovino. Od tistega časa naprej nisem bil več podvržen običajni strogosti, ki jo izvajajo nad kaznjence za prisilna dela.

Varali so nas sicer že prej z obljubami, da nas pošljejo v zapadnejše pokrajine. V resnici so nas poslali v razpadajoče taborišče oddaljeno komaj 200 km. To taborišče je bilo namenjeno članom policije, ali kakor smo jih mi imenovali: »prijeteljem ljudstva«. Barake so bile v obupnem stanju. Ko so nam dali po več tednih čakanja potrebni material, smo jih morali vse nanovo postaviti.

Malo časa sem bil tukaj. Nekatere izmed nas so kmalu premestili drugam. Pri-

čela je tedaj mučna doba neprestanega »vdravanja« iz enega taborišča v drugo, iz ene prehodne točke v drugo.

Končno so nas nekega dne res odvedli v tozadevni pristojni oddelek v Tajsetu. Tu so nam prečitali ukaz iz Moskve: prosti kazni in — svobodni!

Vprašali so me tedaj, kam želim odpotovati.

»Jasno da v Francijo!« odgovorim.

»Morda se želite vrniti v Harbinj v Mandžurijo?«

»Zelo rad! Toda ne vem, kaj bi delal tam? Kaj je za našo cerkvi v Harbinju?«

»Ali so vaši otroci še v Harbinju?«

»Mislim, da so skrbno zavarovani v va- ših rokah.«

»Načelnik se je nasmehnil in ni nič odgovoril.

»Prepričan sem, da je popolnoma nesmiselno vračati se v Harbinj. Grem raje v Francijo.«

»Prav, kakor želite! Vi, tovariš Chaleil, boste odpotovali v Francijo.«

Bili smo torej svobodni. Svobodni? Prav zares?

Oh, kaj še! Kakor priklenjeni smo kar naprej sedeli; nihče se ni upal dvigniti od tam. Kako neki? Bili smo že tako javni ostati nepremično na lieu mesta, z oboroženo stražo ob strani... Vstopil je naposled neki častnik in nas nahlulil: »No, kaj pa še delate tukaj? Odidite!« Težko bi opisal, kaj sem takrat čutil. Oziral sem se plaho okrog sebe, na desno in levo, in čudno se mi je zdelo, da ni nikjer nobene naperjene puške... nikogar, ki bi mi prežal za petami...

Za potovanje do Moskve so nam odšteli 25 rubljev. To se pravi: 3 rublje na dan, kar je zadostovalo točno za 1 kg kruha in nič več! Dali so nam tudi vodnika; poštenega moža, v civilni obleki, ki nas ni nadlegoval.

Najprej smo šli v Krasnojarsk, tu smo stopili na vlak Vladivostok-Moskva.

(Nadaljevanje)

SLOVENSKI MISIJON V TORONTU

14 dni pred veliko nočjo se je vršil v Torontu misijon za vse Slovence. Vodil ga je misijonar g. Karel Wolbang. Od tih do cvetne nedelje je bil za žene in dekleta, v velikem tednu pa za moše in fante.

Dušebriznik in vsi dobri Slemenčani so bili veseli, ko je po 14 mesecih tudi ta učitelj odšel v prevzgojni tečaj, ki ga je bil tako zelo potreben. Bolj kot kdaj prej si je gospod Simon želel, da bi vsaj sedaj dobila Slemenica dobrega učitelja, ki bi pripravil pevski zbor za birmo. V ta namen se je precej molilo. In zgodilo se je čudo. Na Slemenico je prišel sredi novembra mlad učitelj s Spodnje Koroške, samec, kakor njegova dva prednika, a dober katoličan. Pri sebi je imel svojo mater, ki mu je gospodinjila. Bil je dober pevec in organist.

Ob prihodu na Slemenico se je prišel novi učitelj v župnišče predstaviti. Povprašal je, ob korej je v nedeljo služba božja, in se kar sam ponudil za sodelovanje pri cerkvenem pevskem zboru.

Ni vedno pametno prepustiti pevski zbor nepoznanemu učitelju. More se zgoditi, da se sčasoma ves pevski zbor na svojo stran pridruži in lepega dne vse pevce proti župniku nahujska. Šele ko je prepozno, spozna župnik, da je spustil volka v stajo.

Križki otroci sv. očetu

Ob zadnjem jubileju sv. očeta je bilo morda najbolj ganljivo to, kako so otroci vsega sveta nekako tekmovali v svojih izrazih vdanosti in ljubezni. »Osservatore Romano« je prinesel nekaj takih poročil in pisem, ki so jih otroci pisali sv. očetu. Med njimi najdemo ne samo katoličane, temveč tudi protestante in jude. Eden teh otrok n. pr. piše: »Kakor vsi otroci tudi jaz verujem in želim neizmerno dobrega sv. očetu; zato molim zanj. Vem, da ljubiti papeža, se pravi ljubiti Boga.«

Mali judovski otrok, ki je obiskoval šolo skupaj s kriščanskimi otroki, je prosil starše, da bi smel tudi on kaj napraviti za papeža. Dobil je dovoljenje in je sv. očetu pisal: »Tako rad te imam. Upam, da bo Tvoj praznik lepo uspel; in nikdar več ne oboleti. Jaz sem Jud. Morda Ti bom smel dati poljubček. Rad bi Te kdaj videl. Pošlji mi svoj blagoslov in najlepša hvala zanj.«

AKADEMIJA V SV. KRIŽU

Kako so preprosti in odkriti otroci v teh svojih izpovedih. Vse te sem imel pred očmi na veliko noč, ko sem poslušal križke otroke pri njih velikonočni akademiji. Kako vesel sem bil, da so se tudi oni pridružili tej milijonski množici otrok vsega sveta v vdanosti do papeža. Združili so proslavo vstalega Odrašenika s proslavo sv. očeta. Zelo posrečena misel, saj je bil ravno po svojem vstajenju Jezus holj kot prej združen s Petrom in s Cerkvijo.

Za to akademijo so križki otroci pripravili vrsto deklamacij in pesmi. Najprej so se spomnili velike noči. Pogumno in sigurno so zapeli dve velikonočni pesmi in pozdravili vstalega Zveličarja z vrsto deklamacij. Vsi razredi so bili zastopani od drugega do petega. Močan zbor več kot 30 otrok, deklic in dečkov, je pel kot spomladanski kosi na gmajni.

NASA V DANOST SV. OČETU JE NEPRISILJENA

Se bogatejši kot prvi je bil drugi del akademije, posvečen sv. očetu. Solar 5. razreda Košuta Zmago je v imenu vseh otrok v lepem govoru pozdravil sv. očeta; dejal je: »Slovenici smo maloštevilni, toda iz dna duše katoliški narod, zato je naša vdanost Kristusovemu namestniku sv. očetu neprisiljena, naravna in globoko občutena. Molitvam in prošnjam vseh dragih vernih slovenskih sre doma in po svetu se za letošnjo veliko noč pridružujemo tudi ponižne prošnje nas, majhnih učencev slo-

venske osnovne šole v Sv. Križu. Na današnji dan izražamo svojemu skupnemu očetu ob njegovem dvojnem jubileju svoje čestitke in voščila ter prosimo vsemo- gočnega Boga, da bi sv. očeta v njegovi težki in odgovorni, toda najvišjeenji pastirski službi dobrohotno podpiral, varoval in ohranjal v nadnaravni in zemeljski blagor slovenskega naroda in vseh narodov sveta!...«

MAMICE SO PRISLE, OČETJE PA NE

Tem prisrčnim besedam, ki naj se tu ohranijo skupaj z besedami otrok ostalega sveta, je sledil nadaljnji spored te prisrčne akademije. V peti in recitirani besedi so se otroci spomnili sv. Cerkve in njenega vodnika. Gladko jim je tekla beseda in od srca jim je šla, da bi navzoče mamice in drugi ljudje najrajši nagradili svoje otroke z glasnim ploskanjem, če bi ne bili na svetem kraju v cerkvi. Vendar bi glede udeležbe imel kaj pripomniti zaradi Križanov: videti je bilo v cerkvi zelo številne mamice, toda kje so bili očetje in mladina? Rekli so, da so šli gledat predstavo SNG, ki je ob isti uri, to je ob 3h popoldne, imelo svoj nastop. Mislim, da ni korektno od vodstva SNG, da nastopa istočasno, ko imajo domači otroci v cerkvi svojo akademijo. To preveč diši po navadah, ki vladajo onstran Fernetičev, se vam ne zdi? Od strani očetov, starejših bratov in sester pa je tako omalovaževanje njih malih znak... Česa? V pero mi sili ostra beseda, a jo raje zamolčim. Saj sami čutijo, kaj za tako ravnanje zasluži.

Kljub vsemu je bil človek vesel teh naših otrok in njih mamic in seveda tudi njih vzgojiteljev, ki jih s toliko potrpečljivostjo vadijo in pripravljajo.

BRZOJAV SV. OČETU

Da bo tudi sv. oče zvedel za pridne križke otroke, so mu poslali tale brzojave:

»Učenci in učitelji slovenske osnovne šole v Sv. Križu pri Trstu, kakor tudi župljani župnije Sv. Križa, zbrani na proslavi 80-letnice rojstva in 17. obletnice vladanja sv. očeta, pošiljajo voščila in čestitke ter prosijo za apostolski blagoslov.«

Prav gotovo bo sv. oče vesel takih otrok in tudi njih mamic ter skrbnih vzgojiteljev, kakor smo jih bili mi vsi; gotovo bo tudi zanje molil in jih blagoslovil.

(r+r)

IZ URUGUAYA

Naša zvesta naročnica iz Urugaya nam je poslala sledeče pismo:

Zelo rada prebiram »Katoliški glas«, vse do zadnje vrstice. Škoda, da je tako majhen in da ga večkrat dobim z mesečno zamudo, a nič zato, vedno sem ga vesela. Posebno me veseli, ko berem, kako se goji pri vas versko in kulturno življenje. Sreče mi joče, ko pomislim, kako žalostno je v tem pogledu tu, v tej mrzli tujini. Tu imamo edino č. g. Doktorica, ki skrbi za nas Slovence, in čeravno je že v letih, je še vedno čil in krepak.

Vsi narodi, tudi slovanski, imajo tu svoja društva, le mi Slovenci, pa čeravno nas je precej, nimamo nič. Na žalost moram povedati, da naši ljudje niso ne verni in ne zavedni. Otroci se potujejo, prav tako mladina.

Tudi drugače je tu kakor pač povsod po svetu. Dosti je moralne pokvarjenosti, a mnogo je tudi dobrih in zavednih katoličanov. Povsod prevladuje svoboda in demokracija, vsakdo lahko po svoje govori in misli. Je pa tudi tu velika gospodarska kriza in mnogo brezposelnih. Povsod prevladuje splošno mnenje, da Amerika živi od evropskih vojn. Vendar Bog je ne daj nikdar več nobene!

Končam z iskreno zahvalo za pošiljanje lista.

MIKULUS SLAVA, Montevideo

TO JE VROČINA!

Strokovnjaki ameriškega letalstva so dosegli nad 220 tisoč stopinj toplote. Ta izredno visoka temperatura, ki je do zdaj niso dosegli še nikdar in nikjer na svetu, se je razvila pri prehodu električnega toka v majhno količino plina, ki je bil pod visokim pritiskom.

Pojav je trajal manj kot milijonski del sekunde. Pri tem je nastala toplota, ki je bila približno 700 krat večja kot je toplota na površini sonca.

ZRTVE PARALIZE V ARGENTINI

Paraliza, ki je napadla v Argentini do- slej 2412 ljudi, je zahtevala v zadnjih tednih 210 smrtnih žrtev.

OBREDI VEL. CETRTKA V BOLJUNCU

fon včasih nekoliko zavreščal, a popolnoma skujal se vam pa zlepa ne bo.

»Ako bi šlo pri stvari le za to, da ljudje v cerkvi petje in muziko poslušajo, bi bil vaš predlog sprejemljiv. Ker pa je cerkveno petje le del bogočastja, prošnja, hvalna in zahvalna molitev vernikov k Stvarniku, ga noben glasbeni inštrument ne more nadomestiti.« se je slemenški dušni pastir zahvalil civilnemu župniku za dobrohotni nasvet.

Rešitev bi mogla priti tudi od drugod. Ako bi prišel na Slemenico katoliški učitelj, ki bi znal in maral voditi cerkveni pevski zbor, bi se zlahka vse uredilo. A takega učitelja je slemenica fara dolgo zaman pričakovala.

Ob prihodu na Slemenico je gospod Simon dobil v fari mladega učitelja, ki je bil dober pevec in je znal tudi igrati zlasti na harmoniko, a bil je nacist in je šel v cerkev le ob največjih praznikih zaradi lepšega. Da je videl, koliko ljudi ima njegov tovariš župnik v cerkvi, in slišal, kako pridiga. Dušebriznik je bil vesel, da mu kot direktor šole ni delal težav pri verskem pouku in vsaj z besedo

ni skušal podirati, kar je on s težavo gradil.

Dušni pastir bi se veselil, ko je ta učitelj ob koncu leta odšel v prevzgojni tečaj, ako bi mogel upati, da pride na Slemenico boljši učitelj. A zgodilo se je, česar se je dušebriznik bal.

Za Angleže so bili na Koroškem nevarni le Slovenci. V vsakem Slovincu so videli komunista. Malo pa jim je bilo mar, da bi obračunali z nacisti in jih pometli v kot. Nacisti so se marsikje obdržali na svojih mestih ali prestopili z enega mesta na drugo. Tudi med učitelji so ostali ne le nacisti, temveč tudi bogoverci. Tak učitelj nacist in bogoverec, je prišel drugo leto na Slemenico za vzgojitelja mladine. Špet je moral gospod Simon paziti na to, da je z njim dobro vozil. Naprti si v danih okoliščinah učitelja za sovražnika, bi bilo za župnika lahko usodno. Mirno je moral gledati, kako je novi učitelj zbiral okrog sebe fante in dekleta in jih vadal v petju vseh mogočih pesmi. Le cerkvene pesmi se slemenški pevec pri brezvercu niso nobene naučili.

